

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ได้ผลดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 ผลการแนวทางการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการประเมินในการประเมินจัดการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักแนวคิดการประเมิน วัตถุประสงค์ มาตรฐานตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา การเทียบโอนการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน

5.1.2 ผลการสร้างรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำผลการวิเคราะห์เนื้อหาามาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการประเมินฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ

5.1.2.1 หลักการแนวคิดในการประเมิน หลักการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานเป็นการประเมินการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบได้แก่ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานไปตัดสินคุณค่าของการจัดการศึกษา วิธีการประเมินใช้วิธีการประเมินเชิงระบบ โดยผู้ดำเนินงานจะเป็นผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์

5.1.2.2 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1.2.3 มาตรฐานตัวชี้วัด

มาตรฐานและตัวชี้วัดประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 17 ตัวชี้วัดหลัก 39 ตัวชี้วัดย่อย ดังรายละเอียดของมาตรฐานและตัวชี้วัด

5.1.2.4 วิธีกาการประเมิน

ขั้นที่ 1 คณะกรรมการประเมิน ร่วมประชุมเพื่อศึกษาคู่มือประเมินและวางแผน การประเมินการประชุมเพื่อศึกษาคู่มือการประเมินและวางแผนการประเมินดำเนินการคณะกรรมการ ประเมินฯ ประชุมเพื่อศึกษาคู่มือการประเมิน โดยทำการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือการ ประเมินฯ เกี่ยวกับขั้นตอน วิธีดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ผลการประเมิน การรายงานและ สรุปผลการประเมิน ให้เข้าใจอย่างชัดเจนตรงกัน และร่วมวางแผนการประเมินกำหนดระยะเวลา ดำเนินการประเมินและจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับ ผู้รับการประเมิน

ขั้นที่ 2 ดำเนินการประเมิน

หลังจากที่คณะกรรมการประเมินได้ประชุมชี้แจงการประเมินให้แต่ละฝ่ายมีความ เข้าใจที่ตรงกันแล้ว คณะกรรมการประเมินดำเนินการตามแผนการประเมินที่กำหนดในการเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการประเมินการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบ คู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นเลขานุการฯ เก็บ รวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการทั้ง 3 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามคุณลักษณะที่กำหนดแบบรูบรีคสกอ์ (Rubrics Score) ใช้ประเมินการปฏิบัติหรือผลงานและกำหนดเกณฑ์ระดับคุณภาพ ที่ได้จากการพิจารณาการ ปฏิบัติหรือผลงาน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินการโดยดูจากค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ ประเมิน (RAI) และค่าความแตกต่างจากความตรงเชิงจำแนกระหว่างโรงเรียนที่รับการประเมิน

ขั้นที่ 4 สรุปผลการประเมิน

การสรุปผลการประเมิน คณะกรรมการประเมิน จะนำคะแนนรวมของผลการ ประเมินที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ในหัวข้อเกณฑ์การประเมิน และจัดทำเอกสารสรุปผลการประเมิน โดยกรอกผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสรุป และรายงานผล การประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน

ขั้นที่ 5 รายงานผลการประเมิน

การรายงานผลการประเมินภายหลังเสร็จสิ้นการประเมินแต่ละครั้ง คณะกรรมการ ประเมิน จะรายงานผลการประเมิน เพื่อเสนอสารสนเทศป้อนกลับจากการประเมิน (Feedback) การ

รายงานผลการประเมินแก่โรงเรียนที่รับการประเมิน สำหรับผู้บริหาร เป็นการรายงานผลการประเมิน โดยภาพรวม เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน การกำหนดแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5.1.2.5 ผู้ประเมิน บทบาทนักประเมิน เป็นลักษณะการทำงานของนักประเมินในการทำงานประเมินสิ่งประเมิน ผู้วิจัยกำหนดผู้ประเมินต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน เป็นผู้ร่วมงานหรือมีลักษณะเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ในการดำเนินงานประเมินการประเมินที่เน้นการมีส่วนร่วม

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน
- 3) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1.2.6 เกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยใช้ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) เพราะเป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดของการจัดการศึกษา โดยได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอันเป็นที่ยอมรับทางวิชาชีพ หรือคุณภาพของสิ่งนั้นอันเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ใช้การเปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และเมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเป็นรายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ 3 ลำดับแรกได้แก่ ขั้นตอนการประเมินมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีค่าเท่ากับ 4.86 57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 รองลงมาคือ รูปเล่มของคู่มือประเมินมีความถูกต้อง ชัดเจนเรียงลำดับได้เข้าใจมีค่าเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 และ ลำดับการนำเสนอเนื้อหาในคู่มือประเมินมีความชัดเจนเข้าใจง่าย มีค่าเท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 ตามลำดับ

5.1.3 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา และโรงเรียนที่ปราบปัญหาในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชุด (Known Group Technique) พบว่า รูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเที่ยงตรงซึ่งพิจารณาได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนน

การประเมินของโรงเรียนที่ 1 และ โรงเรียนที่ 2 ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่ารูปแบบมีความตรงเพราะผลการประเมินนั้นตรงตามสภาพจริง

5.1.4 ผลประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.43) รองลงมาคือ ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.51) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62$, S.D.=0.52) ส่วนด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.52) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ผลการศึกษาแนวทางการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญมี 6 องค์ประกอบ หลักแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน โดยองค์ประกอบในการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรประกอบด้วยสิ่งที่มีประเมิน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน โครงสร้างหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แนวทางการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้เป็นแนวทางการประเมินได้ เนื่องจากโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานจำเป็นต้องมีมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ซึ่งอาจแตกต่างไปจากการจัดการศึกษา โดยการใช้หลักสูตรภาคปกติโดยเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานหลักสูตร การเทียบโอนการศึกษา การจบหลักสูตรของนักเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้ต้องมีลักษณะเป็นตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับบริบทของการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนาน จึงมีแนวทางการประเมินการจัดการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากโรงเรียนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2554 : 97) โดยกล่าวถึงการพัฒนาระบบการประเมิน ต้องตอบคำถามใน 5 ประเด็นหลัก คือ ประเมินทำไม ประเมินอะไร ใครเป็นผู้ใช้สารสนเทศ

ประเมินอย่างไร และใครเป็นผู้ประเมิน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินของ แฮมมอนด์ (Hammond's Concepts and Model of Evaluation) แฮมมอนด์ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโปรแกรมการศึกษา โดยเน้นหนักทางด้านโครงการนวัตกรรมในระดับท้องถิ่น แนวคิดที่สำคัญจากโมเดลการประเมินของ แฮมมอนด์ Hammond's Concepts and Model of Evaluation. (1997:35) ก็คือ การชี้ประเด็นที่ว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์หลายทาง คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทั้งสามส่วนที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยนั้น ย่อมมีความจำเป็นที่ผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงมิติที่สำคัญในอีกส่วนควบคู่กันไป คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสถาบัน นอกจากนี้ การประเมินยังมีจุดเน้นสำคัญที่การกำหนดและการวัดผลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้ผลการประเมินเป็นปัจจัยพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนขององค์การศึกษารวมทั้งผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เดวิด เนโว Nevo. (1983 : 117-128) ได้นำเสนอแนวคิดในการสร้างหรือพัฒนารูปแบบการประเมินโดยการตั้งคำถามหลัก 10 คำถาม ซึ่งได้ปรับปรุงจากคำถามหลักในการพัฒนารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นโดยสตีฟเฟิลบีม Stufflebeam (1990, p. 158) ซึ่งการพัฒนารูปแบบการประเมินควรตอบคำถามเหล่านี้ให้ได้ คือ การประเมินคืออะไร การประเมินมีหน้าที่อะไร อะไรคือสิ่งที่จะประเมิน ในการประเมินควรได้สารสนเทศอะไร ใช้เกณฑ์อะไร ในการตัดสินใจ การประเมินความจัดกระทำเพื่อใคร รูปแบบการประเมินความเป็นอย่างไร ใครควรทำหน้าที่ประเมิน ควรใช้มาตรฐานอะไรในการตัดสินใจประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ การประเมินการจัดการศึกษาแบบสองภาษาของ อ้อมธจิต แป้นศรี (2551, น. 251) เสถียรภักดิ์ มุขติ (2553, น.197) พัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์ การประเมิน 5 ข้อ สิ่งที่มีประเมินจำนวน 6 พันธกิจ จำนวนผู้ประเมินจำนวน 4 กลุ่ม ตัวบ่งชี้การประเมินจำนวน 50 ตัวบ่งชี้ วิธีการประเมินจำนวน 6 วิธี และการให้ข้อมูลย้อนกลับจำนวน 3 วิธี

5.2.2 ผลการสร้างรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้กำหนดรูปแบบมีลักษณะความเหมาะสมเป็นแผนภูมิโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ คือ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5.2.2.1 รูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

หลักการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานเป็นการประเมินการจัด

การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบได้แก่ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานไปตัดสินคุณค่าของการจัดการศึกษา วิธีการประเมินใช้วิธีการประเมินเชิงระบบ โดยผู้ดำเนินงานจะเป็นผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ประเมินการจัดการการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการประเมิน ซึ่งทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการประเมิน หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานไปตัดสินคุณค่าของการจัดการศึกษา วิธีการประเมินใช้วิธีการประเมินเชิงระบบ โดยผู้ดำเนินงานจะเป็นผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ประเมินการจัดการการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะการประเมินการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนารูปแบบที่สอดคล้อง และใกล้เคียงกับสภาพจริง ผลการประเมินต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการประเมินของนีโว Nevo (1983, pp. 117-128) ได้นำเสนอแนวคิดในการสร้างหรือพัฒนารูปแบบการประเมินโดยการตั้งคำถามหลัก 10 คำถาม ซึ่งได้ปรับปรุงจากคำถามหลักในการพัฒนารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นโดยสต๊ฟเฟิลบีม Stufflebeam & Shinkfield.(1990, p. 159) ซึ่งการพัฒนารูปแบบการประเมินควรตอบคำถามเหล่านี้ให้ได้ คือ การประเมินคืออะไร การประเมินมีหน้าที่อะไร อะไรคือสิ่งที่จะประเมิน ในการประเมินควรได้สารสนเทศอะไร ใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสิน การประเมินความจัดกระทำเพื่อใคร รูปแบบการประเมินความเป็นอย่างไร ใครควรทำหน้าที่ประเมิน ควรใช้มาตรฐานอะไรในการตัดสินการประเมิน ซึ่งแนวคิดในการสร้างหรือพัฒนารูปแบบการประเมินนี้สอดคล้องกับแนวคิดสารสนเทศของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 103) โดยกล่าวถึงการพัฒนาระบบการประเมิน ต้องตอบคำถามใน 5 ประเด็นหลัก คือ ประเมินทำไม ประเมินอะไร ใครเป็นผู้ใช้สารสนเทศ ประเมินอย่างไร และใครเป็นผู้ประเมิน สำหรับรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้กำหนดรูปแบบมีลักษณะความเหมาะสมเป็นแผนภูมิโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน 7 องค์ประกอบ คือ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และผู้ใช้ และแฮมมอนด์ Hammond's Concepts and Model of Evaluation. (1997, p. 54) รวมทั้งแนวคิดของรูปแบบการประเมินเชิงระบบ ของ Sander and Horn (1994, p. 87) Webster (1995, p. 98) and Tymms (1995, p. 54) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ อาจหาญ (2558, น. 195) เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ (2555, น. 167) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินไว้ว่า องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แนวคิดในการจัดการ

เรียนรู้ 2) ปัจจัยการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ผลผลิตการเรียนรู้ และ 5) การสร้างภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมจรจิต แป้นศรี (2551, น. 251) รูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบสองภาษาในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การประเมิน มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในการประเมินประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้านใหญ่ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน และด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน รวมทั้งสิ้น 15 มาตรฐาน และ 71 ตัวบ่งชี้ ผู้ทำการประเมิน ทั้งหมด 5 แหล่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ระยะเวลาในการประเมิน วิธีการประเมิน ใช้แบบประเมิน 5 เกณฑ์การประเมิน

2) วัตถุประสงค์ของการประเมิน

ในการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนับว่ามีส่วนสำคัญต่อการประเมินการจัดการศึกษาเพราะหากบรรลุเป้าหมายการประเมิน ทั้งนี้เนื่องจาก การประเมินครั้งนี้ เพื่อให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาการในทางที่ดี ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป การประเมินการจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จต้องได้ผลการประเมินที่เป็นจริงและสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาได้จริง เพื่อหาคุณค่าของการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานนั้น โดยดูว่าการจัดการศึกษาที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สอนองความต้องการของผู้เรียน และสังคมอย่างไร หรือต้องการใช้สารสนเทศจากการประเมินไปใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับอะไร ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานประเมินและแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 57) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ต้องการประเมิน สิ่งที่ต้องการประเมินอาจมีระดับที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทรัพยากร กิจกรรม โครงการ แผนงาน แผน หน่วยงาน สถาบัน/องค์กร และสังคม ซึ่งเป็นระดับสูงสุด โดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน ดังนั้นเป้าหมายสูงสุดของการประเมินจึงอยู่ที่การพัฒนาสังคม และ การประเมินของแฮมมอนด์ Hammond's Concepts and Model of Evaluation (1997, p. 21) การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) ตามแนวความคิดนี้ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สเตค Stake (1975, p. 149) สคริฟเว่น Scriven (1967, p. 321) โพรวัส

Provus (1969, p. 29) ได้นำเสนอ เป้าหมายของการประเมินคือการพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มีประเมิน จากรูปแบบการประเมินจึงเป็นไปในลักษณะของการพัฒนาคุณค่าของการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา อินสมบัติ (2550, น. 179) และอ้อมรจิต แปนศิริ (2551, น. 262) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดการยอมรับและนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์และเพื่อสร้างสารสนเทศ ซึ่งนักว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษานั้นคือทำให้เกิดการพัฒนาและระบบการตรวจสอบที่ดีส่งผลในทางบวกของการจัดการศึกษาต่อไป

3) มาตรฐานตัวชี้วัด

จากผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานตัวชี้วัดการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สิ่งที่มีประเมินในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 17 ตัวชี้วัดหลัก 39 ตัวชี้วัดย่อย ทั้งนี้เนื่องจาก ในการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการพัฒนาเชิงคุณภาพ โดยมีการศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดการจัดการศึกษา โดยศึกษาแนวทางการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนารูปแบบการประเมินและสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) เพื่อใช้ในการนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำมาสร้างเป็นตัวบ่งชี้ ศึกษาหาข้อมูลโดยการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานฯ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบคู่ขนาน และผู้รับผิดชอบนโยบายในการจัดการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาภาคสนาม (Field Study) เพื่อให้ได้ มาตรฐานตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับการประเมินการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังได้มีการตรวจสอบมาตรฐานและตัวชี้วัดซึ่งนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้วิจัยได้ทำการ ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทมติ (Multi Attribute Consensus Reaching: MACR) ซึ่งเป็นการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมเป็นไปได้ของมาตรฐานตัวชี้วัดที่ได้รับการไตร่ตรองมาอย่างรอบคอบ ดังนั้นมาตรฐานตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินฯ ได้ผ่านความเห็นชอบที่สอดคล้องหรือมีฉันทมติ (Consensus) จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น ๆ จึงนำมาสู่ข้อสรุปที่มีความน่าเชื่อถือ ทำให้ได้มาตรฐานตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานด้านหลักการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน มาตรฐานด้านโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการสำเร็จการศึกษา มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, น. 19) ได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานในการ ดังที่ จอนห์โต (Johnstone, (1981, p. 115) ได้กล่าวว่าความหมายของตัวบ่งชี้ คือจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทฤษฎีและตัวบ่งชี้ที่ นำเชื่อถือ ควรพัฒนามาจากการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับ สารสนเทศที่บ่งบอก ปริมาณเชิงสัมพันธ์ หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสถานะ ซึ่ง รัตนะ บัวสนธ์ (2550, น. 22) ได้กล่าวว่าความหมายของตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรหรือคุณลักษณะใด ๆ ก็ตามที่เป็นค่าสังเกตได้ซึ่งบ่งบอกหรือสะท้อนถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม สังเกต ไม่ได้โดยตรง นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง นิลแก้ว (2542, น. 55) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ถึงคุณภาพของสิ่งนั้น ๆ ดังนั้นการพัฒนาตัวบ่งชี้จึงนับว่า มีความสำคัญ เพราะตัวบ่งชี้ทำให้เกิดการค้นพบและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการประเมิน และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ (2555, น. 174) พบว่า สิ่งที่มีมุ่งประเมิน เป็น องค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศ ระดับประถมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นการตอบคาถามว่า จะประเมินอะไร (What) ในการ ประเมิน การจัดการเรียนรู้ฯ สาหรับสิ่งที่มุ่งประเมินในครั้งนี้ประกอบด้วย องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล 5 องค์ประกอบ 10 องค์ประกอบย่อย 70 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ มี 10 ตัว บ่งชี้ 2) ด้านปัจจัยการเรียนรู้ มี 2 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) การวางแผนการ เรียนรู้ 5 ตัวบ่งชี้ 2) การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบย่อย 21 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) บทบาทของครู 7 ตัวบ่งชี้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 7 ตัวบ่งชี้ 3) บทบาทของผู้เรียน 4 ตัวบ่งชี้ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 3 ตัวบ่งชี้ 4) ด้าน ผลผลิตการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบย่อย 26 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐาน 10 ตัวบ่งชี้ 2) ทักษะกระบวนการ 5 ตัวบ่งชี้ 3) คุณธรรมจริยธรรมและลักษณะอันพึงประสงค์ 2 ตัวบ่งชี้ 4) ความเป็นพลโลก 10 ตัวบ่งชี้ และ 5) ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ โดย กำหนดให้ครูได้เข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ปรับปรุงตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ให้มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเกิดการยอมรับในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

4) วิธีการประเมิน

ผลจากการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ประเมิน ขั้นตอนดำเนินการประเมิน ขั้นสรุป และขั้นรายงานผลการประเมิน โดยผู้วิจัยได้ทำการ กำหนดให้ครอบคลุมกระบวนการประเมิน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการประเมินได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก การแบ่งขั้นตอนการประเมินผู้วิจัยคำนึงถึงสิ่งที่จะได้จากการประเมิน เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการประเมินและเตรียมการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล

ตลอดทั้งแนวทางในการพัฒนาได้เป็นอย่างดี และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวงจรคุณภาพ PDCA ที่เดมมิ่ง (Deming) ได้เสนอไว้เพื่อใช้ในการบริหารงานคุณภาพ ควบคู่กับการสัมภาษณ์ที่ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินซึ่งได้ข้อมูลสารสนเทศจากหลายแหล่ง ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงได้อย่างดีที่สุด และลดความลำเอียง ซึ่งวิธีการประเมินนั้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่สามารถสะท้อนสิ่งที่ประเมินตามสภาพจริงมากกว่าสะท้อนความคิดเห็นของผู้ประเมิน ฉะนั้นวิธีการประเมินจึงควรมีหลากหลายเพื่อเป็นการยืนยันผลการประเมินให้น่าเชื่อถือได้อีกทางหนึ่ง เพราะการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานในครั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงว่าจะต้องวัดและประเมินอย่างไร (How) ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับธรรมชาติ รูปแบบการประเมินควรนำไปใช้ได้จริงในสภาพจริง วิธีการวัดมีหลากหลาย ผู้ประเมินควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ โดยได้กำหนดให้ครอบคลุมกระบวนการในการประเมิน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 175-177) ที่กล่าวว่า วิธีการประเมิน เกณฑ์สำคัญที่ควรใช้ตัดสินคุณภาพของวิธีการประเมิน ได้แก่ การมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับประสบการณ์ ค่านิยมของผู้เกี่ยวข้อง และสภาพแวดล้อมของการประเมิน กล่าวคือ วิธีการประเมินควรเป็นกระบวนการที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของการประเมิน สามารถจัดกระทำให้บรรลุผลการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินได้อย่างถูกต้องหรือเหมาะสม เนื่องจากคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินขึ้นอยู่กับบริบท วิธีการประเมินจึงควรมีลักษณะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท ตลอดจนเป็นที่เข้าใจและยอมรับได้ของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะนำไปสู่การเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินที่ชัดเจนสภาพแวดล้อมของการประเมิน ประสบการณ์ ค่านิยมของนักประเมินและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2545, น. 243) สุพัทธ์ พิบูลย์ (2544, น. 23) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการประเมินเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ว่าควรประกอบด้วยอย่างน้อย 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนกล่าวคือเป็นกระบวนการคิดก่อนลงมือทำ เพื่อกำหนดแผนงานไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จที่ตรงตามเป้าหมาย การดำเนินการ เป็น การทำ ในทางปฏิบัติที่ทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยได้ปรับปรุงชนิดก่อไอออนน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และขั้นการสรุปผลและยังสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช และนงราม เศรษฐพานิช (2548, น. 12-27) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการประเมิน อยู่ที่การใช้ผลการประเมิน และได้แบ่งขั้นตอนการประเมินเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมิน 2) ประชุมศึกษาคู่มือการประเมินและร่วมวางแผนการประเมิน 3) ดำเนินการประเมิน 4) วิเคราะห์ผลการประเมิน 5) สรุปผลการประเมิน 6) รายงานผลการประเมิน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอ้อมจิต แป้นศรี (2551, น. 265) ที่ได้ให้ความเห็นไว้ว่า วิธีการประเมินนั้น ควรมีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถสะท้อนสิ่งที่ประเมินตามสภาพความเป็นจริง มากกว่า

สะท้อนตามความคิดเห็นของผู้ประเมิน และเป็นการยืนยันผลการประเมินให้น่าเชื่อถือได้อีกทางหนึ่ง และยังสอดคล้องกับ เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ (2555, น. 176) ขั้นตอนการประเมิน การประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศ ระดับประถมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แบ่งขั้นตอนการประเมินเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมิน 2) ประชุมศึกษาคู่มือการประเมินและร่วมวางแผนการประเมิน 3) ดำเนินการประเมิน 4) วิเคราะห์ผลการประเมิน 5) สรุปผลการประเมิน 6) รายงานผลการประเมิน โดยได้กำหนดให้ครอบคลุมกระบวนการในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการประเมิน ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิตอินสมบัติ (2550, น. 178 - 181) ได้ทำ การวิจัยการพัฒนารูปแบบการประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดา เนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การสังเคราะห์แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้และศึกษาสภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างรูปแบบการประเมินการทดลองใช้และการประเมินรูปแบบการประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินอย่างไร (How) ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับธรรมชาติ รูปแบบการประเมินควรนำไปใช้ได้ในสภาพจริง วิธีการวัดมีหลากหลาย ผู้ประเมินควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ โดยได้กำหนดให้ครอบคลุมกระบวนการในการประเมิน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ผู้ทำการประเมิน

การประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ใช้ผู้ประเมินเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้สอน ซึ่งเป็นการประเมินภายในจากแหล่งหลายแหล่งเป็นสิ่งที่ดี นับว่าจะเกิดประโยชน์ต่อการประเมินเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นักประเมินเป็นผู้ร่วมงานหรือมีลักษณะเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ในการดำเนินงานประเมิน (Co-Ordinator) ซึ่งการประเมินลักษณะนี้ทำให้ได้สารสนเทศป้อนกลับ มีความน่าเชื่อถือมากกว่าสารสนเทศที่มาจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผลการประเมินสารสนเทศป้อนกลับจึงมีคุณค่า และมีแนวโน้มของการยอมรับสูงการประเมินที่มีลักษณะของการประเมินจากหลายแหล่ง หลายคน ทำให้ผลการประเมินมีความแม่นยำขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่สะท้อนความจริงได้เป็นอย่างดีที่สุด และเป็นการลดความลำเอียง นอกจากนั้นในการประเมินจากผู้ประเมินหลาย ๆ แหล่ง ประกอบกันนั้น เพื่อลดความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากแต่ละบุคคลได้ ทำให้ผลการประเมินมีความแม่นยำยิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญในการคัดเลือกผู้ทำการประเมินควรเป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกมาว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำการประเมินอย่างแท้จริงจึงทำให้ผลการประเมินมีความ

น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและยอมรับในผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Edwards และ Evan (1996, p. 86) Vinson (1996, p. 76) ซึ่งการประเมินลักษณะนี้ทำให้ได้สารสนเทศย้อนกลับ มีความน่าเชื่อถือมากกว่าสารสนเทศที่ไม่ได้มาจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผลการประเมินสารสนเทศย้อนกลับจึงมีคุณค่า และมีแนวโน้มของการยอมรับสูงและพิสดร พงศ์ศรี (2549, น. 117) กล่าวว่า การประเมินที่มีลักษณะของการประเมินจากหลายแหล่ง (Multi Sources) หรือวิธีการประเมินโดยผู้ทำการประเมินหลายคน (Multi Rating or Multi Appraisal) ทำให้ผลการประเมินมีความแม่นยำ มากขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่สะท้อนความจริงได้เป็นอย่างดี และเป็นการลดความลำเอียง หรือความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากแต่ละบุคคลได้ ทำให้ผลการประเมินมีความแม่นยำยิ่งขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและยอมรับในผลการประเมิน ดังที่ สุวิมล และยง สอดคล้องกับ แนวคิดของแบร์เรทท์ (สิสศตารค์ เวชยานนท์. ม.ป.ป., น. 189, อ้างถึงใน Barrett, 1966) สุวิมล ว่องวานิช และ นงราม เศรษฐพานิช (2548, น. 10-38), เยาวดี ราชชัยกุล (2548, น. 195) ที่กล่าวว่า ในการประเมินควรใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง โดยพิจารณาแหล่งที่สามารถให้ข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด หรือแหล่งที่คาดว่าจะมีความลำเอียงน้อยที่สุด การปล่อยให้ การปฏิบัติการด้านการประเมินอยู่ในกลุ่มของนักประเมินโดยลำพัง ไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการ จะส่งผลกระทบต่อการจัดหาข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้านและการใช้ประโยชน์จากการประเมินพัฒนาระบบ ดังนั้นกระบวนการประเมินจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและยอมรับในผลการประเมิน ว่าการประเมินที่ดีต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตายุ เชื้อโชติ (2556, น. 127) ได้กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา พบว่าการประเมินจากตัวแทนทั้งสามแหล่งสามารถที่จะสะท้อนความจริงได้ เนื่องจากผู้ประเมินที่ถูกคัดเลือกมาย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะทำการประเมิน จะทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ส่วนผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

6) เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินจากการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ ดำเนินโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเพื่อนำผลการประเมินที่ได้จากการประเมิน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าของงานที่ปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะต้องได้ค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 3.5 จากสเกล 5 ระดับ หรือคะแนนเกณฑ์การประเมินที่

ถือว่าผ่านเกณฑ์ในภาพรวมคือ 70% ซึ่งในการประเมิน ใด ๆ เกณฑ์การประเมินนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของการประเมิน ซึ่งเกณฑ์ เป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการประเมินผล ในการประเมินสิ่งใด ถ้ามีเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม จะทำให้ประเมินได้อย่างง่าย มีประสิทธิภาพ ช่วยรักษามาตรฐานของผลงาน ผลการกระทำ หรือการปฏิบัติ และยังใช้เป็นแนวสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุผลในระดับที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับ แนวคิดของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541, น. 80) ที่ได้กล่าวว่าเกณฑ์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งของกิจกรรมการประเมินคือเกณฑ์ (Criteria) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545, น. 95) กล่าวว่า เกณฑ์ เป็นตัวตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานเกณฑ์จึงเป็นตัวตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับ รัตนะ บัวสนธ์ (2550, น. 21) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึงหลักที่ใช้ตัดสินใจสำหรับการบ่งบอกถึงระดับคุณภาพ ความสำเร็จหรือความเหมาะสมของสิ่งใด ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541, น. 81) นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2542, น. 56) กล่าวว่า เกณฑ์สัมบูรณ์เป็นเกณฑ์ที่กำหนดโดยหลักเหตุผลและเป็นระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานที่เหมาะสมและยอมรับได้ ดังนั้นเกณฑ์ที่ดีคือ เกณฑ์ที่มีการยอมรับสูง มีความเป็นปรนัย มีความครอบคลุมเป็นไปได้และมีความตรง ซึ่งการศึกษาจากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างครอบคลุมและพิจารณาผู้ผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้ได้เกณฑ์ที่ดีและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินฯ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อมร มะลาศรี (2554, น. 262 - 267) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนารูปแบบการประเมินความเสี่ยง ทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดย ได้ทดลองใช้รูปแบบการประเมินในมหาวิทยาลัยขนาดกลาง ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงของสหรัฐอเมริกา จึงควรใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ตามมาตรฐานการปฏิบัติของโครงการ จะนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาจากบริบทของการประเมินหลักสูตรเดียวเท่านั้นไม่ได้เปรียบเทียบกับหลักสูตรอื่น จึงพิจารณาเลือกใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ อาจหาญ (2558, น. 207)พบว่าการพัฒนาแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแนวทางของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาจากบริบทของการประเมินหลักสูตรเดียวเท่านั้นไม่ได้เปรียบเทียบกับหลักสูตรอื่น จึงพิจารณาเลือกใช้เกณฑ์สัมบูรณ์

5.2.2 คู่มือการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการดำเนินการประเมินตามรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเอกสารประกอบการดำเนินการประเมินตามรูปแบบการประเมิน ในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ คำนำ สารบัญ สารบัญตาราง สารบัญภาพประกอบ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมิน นิยามศัพท์ รูปแบบการประเมิน เป้าหมายของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน เกณฑ์การประเมิน บรรณานุกรม วัตถุประสงค์ของการพัฒนาคู่มือการดำเนินการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปเพื่อให้ผู้ทำการประเมินใช้ประกอบการประเมินตามรูปแบบที่ถูกต้อง ดังนั้นการดำเนินการใช้รูปแบบไปใช้ หากจะให้ผลการประเมินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดำเนินการประเมินควรต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข วิธีการ ที่กำหนดไว้ในคู่มือเสมอ สิ่งสำคัญที่ทำให้ประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานฯ ที่พัฒนาขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินทุกฝ่าย จะต้องศึกษาเนื้อหาสาระของคู่มือการประเมินโดยละเอียด ทำให้ผลการประเมินคู่มือการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับสาระและลักษณะทางกายภาพ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สาระและลักษณะทางกายภาพของคู่มือการประเมินมีความเหมาะสมทุกรายการ สามารถนำไปใช้ประกอบแนวทางการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานฯ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 103) บุญชม ศรีสะอาด (2549, น. 41) Bardo and Hartman (1982, pp. 70 - 71) ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ ความชัดเจนของคู่มือการประเมินฯ และตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบประเมินอีกครั้ง จึงทำให้ได้องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้ย่อยที่มีคุณภาพ เป็นอย่างดี จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมินฯ โดยได้ดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในแนวทางการประเมิน มุ่งหวังและมั่นใจว่ารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินการจัดการเรียนรู้ได้จริง โดยสามารถอธิบายโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน เราควรพิจารณาในเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เพ็ญประภา กวีพิทักษ์ (2550, น. 179) ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล คู่มือการประเมินฯ จัดทำ ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูภาษาต่างประเทศ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล เนื้อหาสาระภายในคู่มือ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมิน นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในรูปแบบการประเมิน รูปแบบการประเมิน เป้าหมายของการประเมินองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ในการประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมิน และเกณฑ์การประเมินผลการตรวจสอบความ

เหมาะสม ครอบคลุม ชัดเจนและของคู่มือการประเมิน ก่อนนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า คู่มือการประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ประกอบการประเมินตามรูปแบบการประเมินได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนครชัย ชาญอุไร (2554, น. 288) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : การประยุกต์ใช้แนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์การผลการสร้างและพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กคู่มือการใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามสาระสำคัญของรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วยสาระสำคัญที่จำเป็นสำหรับ การใช้รูปแบบดังกล่าว หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ เป้าหมายของรูปแบบฯรูปแบบฯ ขั้นตอนของรูปแบบฯ เกณฑ์การประเมิน และ ภาคผนวกผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ของผู้ทดลองใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 20 คน อยู่ในระดับมาก จึงสามารถใช้เป็นคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กได้

5.2.3 ผลตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการทดสอบครั้งนี้มุ่งพิจารณาคุณภาพของรูปแบบด้านความตรง (Validity) เป็นหลัก โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group Technique) โดยนำรูปแบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพตามทฤษฎีหรือไม่ โดยการนำรูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา และโรงเรียนที่ประสบปัญหาในการจัดการศึกษา และผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษามีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมสูงกว่าโรงเรียนที่ประสบปัญหาในการจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงว่ารูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ผลการประเมินที่ตรงกับความเป็นจริง สามารถแยกโรงเรียนได้ถูกต้อง ซึ่งมีลักษณะของความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) เพราะระบบการประเมินที่ดีต้องสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพ มีดำเนินการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีความเข้าใจหลักการและรายละเอียด ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินฯ ว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ นอกจากนี้รูปแบบยังมีมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินที่ผ่านขั้นตอนจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาและใช้ผู้ทำการประเมินในแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งใช้วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมในแต่ละมาตรฐาน ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการประเมินและที่สำคัญคือการได้มาซึ่งรูปแบบการประเมินที่ให้ทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประเมินดังกล่าว ซึ่งหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้น

แล้ว จำเป็นต้องทดสอบความตรงของรูปแบบ เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีฐานมากทฤษฎี และแนวคิดที่ผ่านมาแล้ว หรือแม้กระทั่งได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ก็ตามแต่ก็เป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2543, น. 101) ที่ได้ให้ความเห็นไว้ว่า หลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นแรกแล้วจำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบของคนอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมาหรือแม้กระทั่งได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทำการทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ และชียงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2536, น. 2) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบหรือรูปแบบว่าควรมีขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ขึ้นสร้างรูปแบบและขั้นทดลองใช้โดยนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณีเพ็ญ พลเยี่ยม (2555, น. 180) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการเทียบเคียงสมรรถนะในการประกันคุณภาพภายในคณะวิชาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการดำเนินการตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้นวัตกรรมด้านระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายในหลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 59.83 นั่นคือรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะในการประกันคุณภาพภายในคณะวิชาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีประสิทธิภาพมาก

5.2.4 ผลการประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นตอนนี้ได้ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบการประเมินได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมินฯ ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) และมาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมินฯ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นั่นแสดงว่า ผู้ประเมินรับรู้ร่วมกันว่ารูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นประโยชน์ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้อีก และมีความถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิดในการจัดการศึกษา การประเมิน และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ และได้สังเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดย่อย ของส่งที่มุ่งประเมิน จนได้ร่างรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นผู้วิจัยได้การประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหา

ฉันทามติ (Multi Attribute Consensus Reaching: MACR) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุม ความชัดเจนของคู่มือการประเมินฯ และตรวจสอบความตรง (Validity) ของรูปแบบ เมื่อการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทามติ (Multi Attribute Consensus Reaching: MACR) เสร็จแล้วผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบและพัฒนาตัวชี้วัดที่ได้จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ และได้นำคู่มือการประเมินที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้รับผิดชอบหรือครูผู้สอนโครงการ ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกันในขั้นตอนการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทามติ (Multi Attribute Consensus Reaching : MACR) ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุม ความชัดเจนของคู่มือการประเมินฯ และตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบประเมินอีกครั้ง จึงทำให้ต้องประกอบ ตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดย่อยที่มีคุณภาพ เป็นอย่างดี จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมินฯ โดยได้ดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในแนวทางการประเมิน มุ่งหวังและมั่นใจว่ารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานฯ ได้จริง โดยสามารถอธิบายโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน เราควรพิจารณาในเรื่องอะไรบ้างซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 103) บุญชม ศรีสะอาด (2549, น. 41) Bardo and Hartman (1982, pp. 70 – 71) ที่ว่าการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานให้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา จึงทำให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และสุดท้ายคือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับ รัตนะ บัวสนธ์ (2551, น. 94) กล่าวว่าการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการนำวิธีการวิจัยมาใช้ในกระบวนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้ได้จริงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณีเพ็ญ พลเยี่ยม (2555, น. 171) การพัฒนารูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะในการประกันคุณภาพภายในคณะวิชาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะในการประกันคุณภาพภายในคณะวิชาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ โดยผู้ใช้รูปแบบ จำนวน 45 คน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกด้านและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเสถียรภักดิ์ มุขติ (2553, น. 218) พบว่า ผู้ทำการประเมินและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเห็นว่าผลการประเมินรูปแบบสถาบันวิจัย ของราชภัฏอุดรดิตถ์ ด้านความเป็นประโยชน์ (UtilityStandard) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้

(Feasibility Standard) มาตรฐานด้านความเหมาะสม(Propriety Standard) และมาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การประเมินการรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานมีความสำคัญและความจำเป็นเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนา ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบคู่ขนาน สำนักงานควรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.2 การประเมินการรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานมีขั้นตอนในการประเมินที่เหมาะสม ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินควรศึกษาคู่มือการประเมินอย่างละเอียดให้มีความเข้าใจตรงกัน อันจะส่งผลต่อผลการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องที่สุด

5.3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน ควรนำรูปแบบการประเมินฯ ดังกล่าวไปใช้พิจารณาเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษา และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5.3.1.4 การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาจัดอันดับผลการประเมินจากต่ำไปหาสูง ในกรณีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับต่ำจำเป็นต้องบริหารจัดการให้สูงขึ้น ควรพิจารณาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด อันจะส่งผลให้ผลการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

5.3.1.5 สถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานอย่างชัดเจนแล้วใช้รูปแบบการประเมินพร้อมทั้งคู่มือการใช้รูปแบบ การประเมินการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานเป็นแนวทางซึ่งอาจปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด เกณฑ์ และผู้ประเมินให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการประเมินการจัดการศึกษาและนำผลไปปรับปรุงการจัดการศึกษาทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานเฉพาะ ซึ่งจะได้ข้อมูลนำมาเป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาควบคุมคุณภาพของการจัดการเรียนรู้โครงการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานเพิ่มขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนโครงการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนโครงการจัดการศึกษาแบบคู่ขนานในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น